

[Gert Petersen.]

soldater. Hvad den sag angår, vil jeg gerne have lov til at indskyde, at ihvorvel militær i almindelighed byder mit parti temmelig meget imod — og et så nytteløst militær som det danske gør det i ganske særlig grad — så er professionelle soldater noget nær en vederstyggelighed for os.

Vi er utrygge ved, om militæret, som i kraft af hele sit væsen altid vil tendere mod at udgøre en stat i staten, skal bestå overvejende af fastansatte professionelle krigere med alt, hvad det indebærer af åndelig indavl og korpsånd, i realiteten, uanset hvad man kunne ønske at stræbe efter, fjernt fra det civile samfund.

Men lad det være. Jeg tror ikke, at socialdemokratiet, hvis regering fremsætter dette forslag, nærer nogen brændende kærlighed til den professionelle soldat, men netop den omstændighed, at en socialdemokratisk forsvarsminister nu står fadder til et forslag om professionalisering af militæret, antyder for mig, hvad der egentlig er meningen med forslaget, hvad der er baggrunden for forslaget.

Baggrunden for forslaget er, at den tapre landsoldat, som man engang kaldte ham, han vil ikke rigtig mere. Det ungdomsoprør, som vi har mærket så meget til gennem de senere år — det har været på godt og på ondt, det skal jeg gerne erkende — har også ramt militæret. Jeg synes, det er en god og positiv virkning af det oprør, og det vidner om megen sund sans hos ungdommen. Antallet af unge, der bruger deres demokratiske ret til at sige nej til militærtjeneste og vælger at aftjene værnepligten ved civilt arbejde, selv om det tager længere tid, er steget radikalt gennem de senere år. Det sidste tal er vistnok på over 4.000, og tallet 5.000 militærnægtere på et enkelt år er i dag realistisk, det kan forudses.

Den tidligere forsvarsminister slog denne tendens hen, han mente, at tallet på nej-sigere havde toppet. De seneste tal har vist, at han tog fejl, og at den nuværende forsvarsminister, som jeg også tror har en noget tættere forbindelse med, hvad der rører sig i ungdommen, havde ret.

Men hvad skal man så gøre, når man nu føler sig NATO-forpligtet? Det er jo slemt nok, at man til britiske og andre NATO-generalers forargelse og forbitrelse må ac-

ceptere langhårede soldater, men hvad nu hvis der kommer en dag, da der slet ikke er nogen soldater, hverken langhårede eller skaldede, at præsentere for NATO-generalerne?

Ja, man kan prøve at chikanere militærnægterne over i militæret. Men det, som gik, da der var tale om nogle få hundrede, det er meget svært, når der er tale om 5.000 eller flere unge. Det vil skabe enorme vanskeligheder, det vil være selvfølgelig, og det vil for det parti, som tog initiativet til sådan en kur, indebære store farer for at blive isoleret fra ungdommen, indbefattet — og jeg synes, det er legitimt, hvis partiet tager hensyn til det, det er vores demokrati baseret på — de unge vælgere.

Så må man gå en anden vej, og det er den, socialdemokratiet nu har valgt, og som jo altså giver anledning til voldsomme kontroverser med partierne til højre i salen, der ikke rigtig forstår den vej, men åbenbart hænger mest ved den første af udvejene.

I stedet for at bruge pisken har man valgt guleroden, og guleroden hedder nedsættelse af den militære tjenestetid næsten helt ned til niveauet fra 1930'erne. Med denne gulerod håber man så at bremse det ungdomsoprør, der giver sig udslag i et massenej til militærtjeneste. Og man har vel også endnu et formål med det. For man skal ikke tro, at alle de unge, som vælger at aftjene den militære værnepligt, har, hvad der kaldes en positiv indstilling til forsvaret. Hos mange af dem hænger aftjening af militær værnepligt simpelt hen sammen med tradition — og det er i øvrigt den meget stærke tradition, som har holdt antallet af militærnægtere meget langt nede igennem mange år, men det er den tradition, som nu er ved at smuldre, og denne smuldren skaber den nye situation — hænger sammen med tradition eller måske ligefrem med bekvemmelighed; trods alt er den militære tjenestetid kortere end militærnægternes tjenestetid, og så siger man: lad os dog få det overstået i en fart. Men tjenestetiden er alligevel så lang, månederne føles så spildte, og den militære virksomhed føles så irrationel, at mange af de unge, som valgte den militære tjeneste, forlader den med et grundigt had til militæret og til alt dets væsen.

Socialdemokratiet har jo siden 1949 udviklet stærke militærvenlige traditioner og